

Hétről-hétre

London, December 10-én a londoni Szent Bartolomeus kórházban egy „Mozella Sassoon osztály” létesítettek, amelynek célja a rábetegek gyógyítása...

Lisszabon A portugál fővárosban társaság alakult, amelynek célja a palesztinai heber egyetem támogatása...

Rotterdam. A zsidó hitközség évi jelentése szerint, a rotterdami zsidóság létszáma az év végén 12 902, míg az év elején 12 680 volt...

Krakó. A kalischi zsidó kikereskedők panaszt nyújtottak be a belügyminiszterhez Varsóba, amelyben panaszolják, hogy Posen és Pomeránia 36 községében...

Jeruzsálem. Kábultan rövidesen konferenciát fognak tartani, amelyben a palesztinai zsidóság helyzét fogják megvitatni. — Együtt elhatározták, hogy hajtókatlan fogják az angol árukat...

Adományok Weisz Ignátz számára. Újabbban a következő adományok érkeztek a közönséghez. A postaigazgatóság felhívása a közönséghez. A postaigazgatóság felhívása a közönséghez...

A 80 éves Gaster főrabbi ünneplése. Az angol zsidóság nagy ünneplésben részesítette 80. születésnapja alkalmából a londoni szefárd hitközség főrabbját Dr. Moses Gastert...

Négyéves gyerekeket is kiközösítenek Németországban. Genf, Legújában — omlat a neplepek is kiközösíték — harminckilenc német állampolgári fosztottak meg állampolgárságát...

Ujabb feloszlattak egy varsói hitközségi ülést. Varsó Nemregiben már megüzent, hogy a hitközségi képviselőtestület közgyűlést feloszlatta a halóság...

Kaunas Esztországi elnöke, a zsidó kultúrtaudós elnökét Hirsch Alenstadtot, hosszabb audencián fogadta, amikor is kijelentette az elnök, hogy a zsidó kisebbség képviselőit szívesen látja az esztországi parlamentben...

A jassi-i orvosok tiltakoznak az orvosi karban jelentkező antiszemita agitáció ellen. Bucuresti. A legutóbb megterített Lucuresit orvostársaság az ország egészségügyi állapota miatt a miniszter kijelentése ellen, hogy egyes orvosok a demagógia eszközei...

Eljegyzés. Fried Lenke Sighet és Schwartz Eudner Spintus jegyesek. (M.k.é.h.)

Szép, csinos és intelligens 25 éves leányom részére szombathelyi intelligens fiatalembert (34 évig) keresek benősülésre, ki jó üzleti praxissal rendelkezik, esetleg a szövőiparban is járatos...

Adományok Weisz Ignátz számára. Újabbban a következő adományok érkeztek a közönséghez. A postaigazgatóság felhívása a közönséghez...

A postaigazgatóság felhívása a közönséghez. A postaigazgatóság felhívása a közönséghez, hogy egy a posta mint a repülőbélyeg, ki zárólag a levél címzést oldalán felső jobb oldali sarkában ragasszák...

A 80 éves Gaster főrabbi ünneplése. Az angol zsidóság nagy ünneplésben részesítette 80. születésnapja alkalmából a londoni szefárd hitközség főrabbját Dr. Moses Gastert...

Négyéves gyerekeket is kiközösítenek Németországban. Genf, Legújában — omlat a neplepek is kiközösíték — harminckilenc német állampolgári fosztottak meg állampolgárságát...

Ujabb feloszlattak egy varsói hitközségi ülést. Varsó Nemregiben már megüzent, hogy a hitközségi képviselőtestület közgyűlést feloszlatta a halóság...

Kaunas Esztországi elnöke, a zsidó kultúrtaudós elnökét Hirsch Alenstadtot, hosszabb audencián fogadta, amikor is kijelentette az elnök, hogy a zsidó kisebbség képviselőit szívesen látja az esztországi parlamentben...

Zsidó humor

A SZLONIMI RABBI ÉS A MOSZERER.

Ét egykor, régi békevilágban egy zsidó, aki azzal fenyegette meg a zsidó községet, hogy felfeljenli őket a haló-ágnál...

Azt mondja neki a szlonimi rebbe: — Te Jngács, elfogadsz 50 rubelt, vagy nem? Mert ha nem, akkor szerzek én egy olyan denuncianst, aki 25 rubelért megcsinálja azt amiért te 500 rubelt akarsz zsarolni...

ÉRDEKES EPIZÓD Dr. HERZOG ÉS A VOLT ANGOL KIRÁLY KÖZÖTT.

Mos, hogy Dr. Herzog, az orosz nagygrabbiját, palesztinai főrabbivá választották, érdekes epizódot írunk róla a londoni lapok. Néhány évvel ezelőtt még welsi herceg korában...

A főrabbi azt izente vissza Edwardnak, hogy csak úgy megy el, ha apját is meghívják. Nagyon csodálkozott a zsidó, hogy ilyen kivánságot hozgotatott, mire a következő válaszolta Dr. Herzog rabbi:

Amikor engem hív meg a trónörökös, akkor ország rabbjának szól a meghívás, ami reám nézve rendkívül megtisztelő. De apám ha nem hívják meg, lekicsinyítve érezhet magát ezáltal, már pedig én nem akarom átlátni, a „hiszied epódát” szent prancsot. Érti kértém én, hogy hívják meg apám is, amit a welsi herceg feljesített is.

Jellemző ez a kis epizód, ugy Dr. Herzogra, mint a lemondott angol királyra is. Dicsőreleire válik mindketlenek.

AZ ELSŐ NAGY ŐS.

A rabbielölök úgy tekintik magukat, mint az arisztokraták. A rabbiállás apáról fiúra öröklődik és az a rabbi, akinek apja községség kereskedő volt csak, nem nagy tekintélynek örvend.

Egy rabbi gyűlésen a többiek egyszer nagyon kikézdtek egy ilyen „polári” családból származó rabbi-val és az egyik meg is kérdezte: — Kolléga ur, melyik rabbi-dinasztiából származik és ki volt a nagy őse?

A megfáradott rabbi csendes hangon válaszolt: — Az én családomban én vagyok az első nagy ős.

AKI A KINEVEZÉSRE MINDENKÉPEN ÉRDEMES.

A régi Ausztriában történt, hogy egy kiváló zsidó tudóst ki kellett volna nevezni az egyetemi tanárnak.

A kultuszminiszter magához hívatta és nagy kímélettel tudtára adta, hogy a kinevezésnek csak egy akadályja van, hogy zsidó. Ha áttérne, azonnal kineveznék.

A tudós egy napi megfontolási időt kért. Másnap pedig megjelent a miniszternél talpig feketébe öltözött szolgálójával és így szólt: — Van szerencsém, kegyelmes uram, bemutatni a szolgálmat, igen derék keresztény ember, a kinevezésre mindenkép érdemes.

MIÉRT NEM ALKALMAS MINDENKÉPEN RABBINAK.

Egy kiváló és tudós rabbinál jelentkezik egy fiatalember, rabbi oklevelet akar kapni. A rabbi megvizsgáztatta és kiált, hogy a fiatalember igen járatos az összes tudományokban. No de a gyakorlati tudását is meg kellett vizsgálni és ezt a kérdést tette fel neki: — Ha valaki megszurja az újfát szombaton és folyik a vére, mit fogsz csinálni?

— Ein Moment, — szól az ifjú — azonnal utána nézek a szent könyveinkben.

— Nem, — szól a tudós rabbi — te nem kaphatod meg az oklevelet, mert amíg te utána nézel a könyvekben, az a szegény ember elvérezhet.

NÉPÜNK

REGISZTRÁCIÓS ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Felföldi szerkesztő: Wasserstrom Sándor - Lellner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belsőföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 let. Külföldön: 120—80, 45, 25, 10, 5, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—5 Dólar.

Lord Peel kényes kérdései

A királyi bizottság dolgozik Palesztinában. Mit jelent munkája a jövő szempontjából? Lehet, hogy minden, lehet, hogy semmit. Most már bizonyos, hogy az arabok nem mennek a bizottság elé...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül...

ban a zsidó vezetőnek ez a taktikai „szerepessége” — visszatérő szöveg. Ki tudja, nem e fogok Lord Peel és társai elbűnülten olyan konzekvenciákat levonni, ami nem várk hasznára a palesztinai jövőnek? Nem-e tekintik majd ezt a taktikázást a gyengeség jeének, jogfe adásnak és hasonlónak? Bizonyos, hogy ez is hozzájárul az Aguda tragikumához. Míg egyik oldalán az Aguda a zsidó széthúzás törz képet vette a bizottság elé, — lopunk máshelyen közölt

Az Aguda egységbontó vallomása az angol királyi bizottság előtt

41% a palesztinai „látszatházasságok” száma, amelyet az Aguda élesen elítél. — A nők szavazati joga az akadály a cionistákkal való egységfront megteremtésének

Jeruzsálem. Az Agudasz Jisroel képviselőiben — anint a „Népünk” már megírta — a bizottság előtt Duschinsky József főrabbi, Rabbi Mose Bau, Dr. Breuer Izsák jelentek meg. A vallomások nem emelték a kibőlési előt a zsidó egységben való hitet. Sok tekintetben negyor fúrós és érhetetlen az Aguda vallomása mert olyan ügyeket tárgyal, amelyek teljesen intem kérdések és a királyi bizottság előtt, nem emelhet a zsidóság tekintélyét és összeharításában vett részt hitet.

Az Aguda első szónoka: Duschinsky főrabbi volt, aki többek között a következőket mondta: Az Örökérvöl törvényel nem teljesíthetők meredek elvárásai a Szentföldön kívül. A Szentföld célja, a Tóra törvényeinek megvalósítása. A törvényekhez ragaszkodó zsidóság nevében kérem, hogy ne tódál az zék meg a bevándorlás. A mandátum előírásait komolyan kell venni. Szentföld és Tóra elválaszthatatlan fogalmak.

Lord Peel: Csak a vallásos zsidók, vagy minden zsidó bevándorlását kérik?

Duschinsky: Nem tesznek e tekintetben költéségeit.

Lord Peel: Mit követel az Aguda?

Rabbi Bau: A vallásosok a palesztinai zsidóság 20%-át lépezik. Nem ismerjük el a Weed Leumi illetékességét. Kérjük az önadó zék jogának megadását, a rabbinus bíróság törvényével bíró bírkérését jogát és anyagi segítségét a nevelésügy előmozdítására.

Lord Peel: Történetek képek olyirányban, hogy egységes testület képviselje a zsidóságot?

Rabbi Bau: Mi ahtunk már lyet teremteni, de ajánlunkol nem fogadják el. (Értel a kérdésnél igen fúrósán beszélt rabbi Bau. Ugy állította be az Agudát, mintha az a legkésebb pollyját folytatná és a cionisták azok, akik az egység ellen volnának. Holott égen fordítva áll az eszel. Az Aguda járt mindig kibőlésben, amelytől sokat ért a zsidós ügynek Palesztinai lételjesének. A szerk. megjegyzés)

vallomása szerint, — addig ez a földkérés, a maga léteva és határozatlan állásponyjával, még sok bajt okozhat. Nem lehet tudni, mi lett volna jobb? A „követelő zsidó” címet kopni, ahogy azt a rezolúciók szerették volna, vagy pedig a „taktikázó” zsidó szerény, megalkuvó szerepét, amely — most sült el visszafelé?

A zsidó világ feszült figyelemmel várja a királyi bizottság munkájának befejezését és az abból erdő konzekvenciákat. Lord Peel kérdései után, mi is felléssék a kérdés: vajon mi lesz a zsidóság léteérékét képniseit Palesztina-problémánál — az angol kormány állásponja? ...

Sir Horace Rumbold: Folytak tárgyalások a Weed Leumi vel, hogy egységesen járjanak el? Rabbi Bau: Ezeket a tárgyalásokat meg-hiusultaknak tekinthejtük.

Sir Horace Rumbold: A nők szavazati joga mit?

Rabbi Bau: Igen. Sir Horace Rumbold: Önök az állami tisztviselők között is helyet kérnek, mi lesz akkor a szombattal, a vasútnál és a postánál? Mert ezt nehéz így megoldani.

Rabbi Bau: De lehet szabályozni olyképen, hogy az minden érdekelnek megfeleljen. Dr. Breuer megjegyvi, hogy a nem-zsidó tisztviselők viszont a saját ünnepeiket tarthatják, amikor is a zsidók helyettesíthetik őket. Késégleter, hogy vannak a kérdések nehézségei, de azokat át lehetne hidalni.

Sir Lourte Hammond: Belsmerik e Önök, hogy sok az illegális bevándorló és hogy a házasságok 41% a látszatházasság, amelyek azonnal válással végződnek, mihely az ország határell a certifikátal állépek?

Rabbi Bau: Tudunk erről, de az Aguda minden elkövet, hogy ez az anomália meg-szünjék. (Értel a kérdésnél is helytelen volt rabbi Bau beállítása. Tudhatja, hogy ezek a „látszatházasságok” az angol kormány szük-morbu certifikát pollyikájának következményel. Jobbnak látna talán, ha csak férfiak jöttek volna az országba és sok füzernyi nő, akik később mégis legálisan férjhezmennek, nem tudott volna bejutni? A szerk. megjegyzés)

Ezután még a nevelésügy került szóba, amelyet szintén hibáztattak, mert nem áll — szerintük elég vallásosok elnök.

Majd zari üls következett. De előtte még megkérdete Rumbold professzor, hogy miért nem dolgoznak együtt a Mizrachival, mire azt válaszolták, hogy azért nem, mert együtt halának a cionistákkal és az Aguda elvi ellensége a cionizmus. (Ezt mondják az agudisták Palesztina földjén, amelynek minden cionista munká a által teremtet elődésben részben eddig az Aguda, certifikátalait pedig egyedül a cionistáknak köszöntheti.)

A bucaresti zsidóság világszenzációja

Kétszáz zsidó család óriási összeget gyűjtött össze egy székesegyház céljaira, amelyet áttérésük emlékére építtetnének

Wieder Mechel Icíg áll a háttérben, aki nyolc hónappal ezelőtt a »Népünk« leleplező cikkére azt írta Londonból, hogy nem lesz hűtlen soha a zsidósághoz. — Kik azok, akik elhagyják a zsidóságot? — Mit ír a sajtó? — A görög keleti patriárka lesz a keresztapja az új marannusoknak?

Bucuresti. A dudedesi és vacaresti városrészekben, ahol a román főváros zsidósága zárt tömegekben lakik, napok óta egyébről sem folyik a szóbeszéd, mint arról a szenzációról, amelyet a kétszáz előkelő ö-királyságbeli zsidó család készített elő, a maga „lelkifürdőjének” megemlézésére. Elteseredetlen és rémülten tárgyalták az eseményt, de nem azért mintha féltene a zsidóság létét, ha néhány gazdag zsidó áttér, hanem azért, mert érzik ösztönösen, hogy ha ebből valami baj származik, akkor nem a gazdag győztes, vagy az ismeri fűskálást és híres egyetemi tanárt fogják érni a szélső jobboldali részről jövő ülések, hanem a szegény zsidókat, akiknek ezúttal sem jutott eddig és nem fog ezután sem: hogy elhagyják őseik hitét. A megdöbbenes annál nagyobb, mert a zsidó történelemben mondhatni páratlan jelenség ez, hogy egyszerre kétszáz család térjen át önként a gör. keleti hitre.

Kik azok, akik erre a lépésre elszánták magukat?

Lássuk csak, kik azok, akik ezt a lépést elhatározták, akik a hitéről szándékoztak elállni? Bernard Comanetz az első. Nagyiparos. Vagyonát fel milliórd leire becsülik. Körülbelül harminc bérpalotája van a fővárosban, de az övé a Stella konzervgyár, a Texo szőnyegek és még számos iparvállalat. Régi előkelő zsidó család sarja. Atyja a constantai hitközség elnöke, ő maga a bucaresti hitközség egyik alelnöke.

Carol Spagier Erdő, a másik vezér. Úgyvéd. A zsidó frontarcos szövetség vezetőségének tagja.

David Emanuel, világhírű matematikus, a bucaresti egyetem nyugalmazott professzora a harmadik vezér.

Henry Santelevici, ismert író és filozófus, az „In slujba Satanei” című mű szerzője.

A Santelevici család nagy szerepet játszik régóta a román zsidóság körében. Az ősi zsidó nagyünnepok előtt, már egyik köztöltésük. S. Santelevici egyetemi magántanár, a Libors Iccum igazgatója volt az első, aki korábban a zsidó gimnázium igazgatója volt. A többi Santelevici is tanár. Az egyik, kiváló matematikus, a Generala biztosi intézet igazgatója. Henry Santelevici már a múlt évben tartott egy előadást az Unirea klubban, amelyben az asszimiláció mellett tör lánzását. Ez az előadás már akkoriban nagy felléni és elkeseredést keltett zsidó körökben.

Ezek állnak az élen. Kétszáz tizenöt a bucaresti zsidó társadalom első garnitúrájának tagjai.

Mit írnak a lapok?

Az „Universul”, amely a kormány felelőse, minden kommentár nélkül közli az eseményt. A déli lapok fantasztikusabbnál fantasztikusabb körítéssel találják fel az eseményt. A „Tempo” azt írja, hogy a 200 család óriási összeget gyűjtött össze, hogy egy székesegyházat építsenek, az áttérésük emlékére. A „Capitala” komoly hangnemből foglalkozik az eseménnyel, úgy tudja, hogy a patriárka maga lesz keresztapja az új keresztényeknek. A „Lupia” szerint a világtörténelemben páratlanul álló eset, hogy 200 zsidó család önszántából vegye fel az ortodox hitet. A „Porunca Vremii” pedig azt írja: az ügyet hazafias és egyházi szempontok szemmel kell nézni, az elbírálást és a megítélést meg kell ítélni az „elteseredés” miatt, hogy nem e anyagi, vagy más érdekből határozták

el magukat erre a lépésre. A Dimineața nem ír az esetről. Sam az Adevărul.

Egyenként kell beadják felvételi kérvényüket és nem építhetnek külön templomot a kikeresztelkedett zsidók

A Sinódus csülörtökön döntött annak a 200 zsidó intellektuálnak az ügyében, akik kériék, hogy kereszteljék meg őket: valamennyien át akarnak térni a görög keleti hitre. A „Capitala” értesülése szerint a kérelmet, hogy önmagukban kereszteljék meg őket, minden valószínűség szerint elutasítják. Ugyanakkor felszólítják őket, hogy egyenként adjanak be kérvényt a pártfőnökhöz és abban külön-külön terjesszék elő kérésüket. Ugyancsak elutasítják azt a kérést, hogy az áttérni szándékozó zsidók külön templomot építsenek maguknak és nem választhatják meg a saját papjukat sem.

A kétszáz zsidó intellektuál szándéka fölött természetesen nem tértek napirendre a zsidó hitközségekben sem. Ugyancsak a Capitala írja, hogy ezek a világi elsősorban oda költöznének, hogy mi történjék a zsidó Iccummal, amelynek vezetését Santelevici professzor irányítja, aki mint ismeretes, az áttérését mozgalmat élén áll. Állítólag elhatározták, hogy új zsidó Iccumot építenek és oda viszik át a növendékeket, akiket ki akarnak vonni Santelevici propagandájának bűvköréből.

A bucaresti spanyol főrabbi nyilatkozik

A 200 zsidó intellektuál kitérése egyébként külföldön is nagy szenzációt keltett. A „Pacific Press” tudósítója beszélgetést folytatott a tömeges áttéréssel kapcsolatban Sabelay Djan spanyol főrabbi-val, aki többek között a következőket mondotta a nagy port felkavaró eseményrel kapcsolatban:

— Hogy mi a magyarázata a 200 bucaresti zsidó kitérésének? Emil Ludwig a Buenos Aires-i PEN Klubban tartott előadásában, amelynek során a Németországból külföldre költöző zsidók helyzetével foglalkozott, azt mondotta többek között, hogy az áttérések, csak súlyosbíthatják a zsidó problémát. Valóban így is van. Ki tud hinni ennek a kitérés 200 zsidónak?

Ez a 200 zsidó nem vesztesége a zsidóságnak és nem nyeresége a kereszténységnek, amelynek a társadalmi bebecsülését károsítja. Üres ívek ezek, akik bárhol is csatlakoznak, nem várhatnak megáldást és világosságot ...

Mi a szerepe Wieder Mechel Leib Icígnek?

A „Népünk” volt az első, amelyik egy évvel ezelőtt megírta Wieder Mechel Leib Icíg fantasztikus életrajzát. Wieder Mechel Leib Icíg amióta elindult a kitérés útján, nagy „kARRIERE” futott fel. Ireneu Mihalescu dr. archimandrita, a székesegyház vikáriusa volt a keresztapja. Kitérésé után Londonba utazott, ahol tanulmányozta a zsidó misszionáriusok iskoláját. Azóta nagy tanulmányait jelenleg meg a Sferma Platra ban „Egy volt rabbi vallomása” címen.

De állandó munkatársa lett a Curentulnak, a Porunca Vremii-nek és a Credintának. Most, hogy ennek az embernek a szerepe mind nagyobb lesz, néhány szóban rekapituláljuk azt, amit a múlt év áprilisában írtunk róla:

Wider Mechel Ruskova közösségekben született, ott is nevelkedett a marmarosi havasok alján. Kicsiny korától kezdve, járta a chedereket és a jesiákat, míg Oradea került, ahol Askenazi Chillis házába került Sokat fordult meg a wisnizli udvarnál is. Mindenként azt hitte, hogy jámbor életű zsidóember lesz. Ezért is adta hozzá feleségül leányát Wiedman moislai rabbi. De ebből a házasságból nem származott semmi jó. Katona korában kezdte el azt az életmódot, amely teljes ellentétben volt, addigi életével. Kulonassága után, el is vált feleségétől és elkezdte addigi környezetétől, amellyel végleg szakított.

Ezután addig hanyódot-velődött, amíg ki is keresztelkedett és áruhája lett a zsidóságnak. Ezt írta meg 1936 április 3-iki számunkban. A lapunknak ez a száma eljutott hozzá Londonba, ahonnan cikkünkre válaszképpen a következőket írta híber nyelven Repedeam lakó Krémer közölte jegyző barátjának:

London, 1936 április 27-án.
119 Kensington Park Road S. E. II.
Kedves barátom. A sors kiszámíthatatlan szeszélye folytán és egy kicsit az én akaratomból is Londonba kerültem. Hosszu idő telt el, amióta nem oltam életjeit magamról és amint most értesültem, távollétem óta rossz hírek terjedtek rólam. Hogy a dolgok tisztázom előttem, tudni akarom, hogy ezek a hírek vajon nem mindenben valótlanok. Nem voltam és nem vagyok most sem choile — mint a „Népünk” írja — hűlen zsidósághoz, mindég szerettem népemét és szeretem most is. Sohasem írtam semmi rosszat az antisemita sajtóban a zsidóságról. A keresztény intelligencia körében, mindég csak jól mondtam népre. Nem régen vagyok itt, angolul még nem tudok, egyelőre a francia nyelven dolgozom.

Mi újság nálatok. Udözök mindenkit, légy szíves írjál és akkor majd megírom rólam sok mindent. Új özől régi barátsággal: Mechel Jichok Leib.

Eddig szólt a levél. Mi akkor nem közöltük le ezt a levelet, mert vártunk azzal, hogy megalkossuk végleg véleményünket róla. Kinek lesz igaza, informátorainknak, vagy Wiedernek, a renegátnak? Azóta már sok ardeali és ö-királyságbeli újság közölte róla riportokat, híreket és azok megerősítették értesüléseinket. Wieder Mechel Icíg, furcsa életűje visszakaranyarodott Bucurestibe. És lába esküszik fent lefelé, hogy soha nem vétel zsidósága ellen, most a 200 család kitérésével kapcsolatban kiderült, hogy Wieder Mechel Icíg volt a központi ö a egyházi hatóságok és a kitérésre készülő közölt. Ugyáltszik Wider Icíg jól végezte a londoni tértől iskolát, mert — „kifűző” eredményt tud felmutatni.

Kétszáz zsidó család akar „megtérsni”, ami páratlan esemény és Európaszerte nagy feltűnést kelt. Wieder Mechel a „sátán”, aki Mefisztóként áll a keresztutnál ...

— Eljegyzés. Hegedüs Simon budapesti textilnagykereskedő leányát ilusit, eljegyezte Kaufmann Sándor kereskedő Budapestről. (Mindenkülön értesítés helyett)

HETI GLOSSZÁK

Ami nagyon hínyzott a clujj ort. Központi Iroda üléseről

Lapunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk minderről, ami a clujj ort. Irodájában történt. Most röviden csak arról akarunk írni, ami nekünk nagyon felűnt, fejt és amit halálraosztott rosszalunk kell. Hosszu órák teltek el meddő tárgyalásokban, nem lehet még a legnagyobb jóakarattal sem mondani, hogy „tulz-ufol” munkaprogramja lett volna a konferenciának. Biztonságosdli jót szölköz, hogy kik legyenek benne a verifikáló bizottságba és főleg kik ne legyenek benne. És nyolcvan rabbi állt ott, az ardeali zsidóság szellemi vezérével. És kétszáz derék ardeali zsidó férfi, akik saját pártijukban kortusoknak is tekinthetők. És nem jutott eszükbe, hogy — elvégre amikor egy lelkiellenben álló előkelő szervezettel beszél, illik megemlékezni azokról, akik ennek a szervek, meg általában az ortodox zsidóságnak kimegaszó egyéniségei voltak és időkben elhözvöltek az élők sorából. A világ minden részén bevett szokás, a zsidóközösségekben a hírszolgálat, épen úgy, mint a francia akadémiában, de főleg a vallási szervezetekben, elpresztált mindenek előtt a halottakat. Hát nem lett volna emíners kötelessége ott velüknek proponálni, vagy felállni, és elmondani; valahogy így:

— Nem vesztek észre — zsidó testvéreim, hogy megritultak soratok? Nem éreitek az élet mulandóságát és nem éreitek, hogy hínyzik köztünk sok olyan ember, akiket a Gondviselés idők előtt elvitt tőlünk. Hol van Fuchs Benjámin főrabbi, aki lelke, irányítója volt az ilyen ortodox gyűléseknek? Áldozu k emlékének egy percet és álljunk fel emléké előtt. És elhunyt a régi ortodox nagy írtak közül Frankl Adolf, a magyarországi ortodoxia kiváló vezetője. És elhunyt a világhírű wisnizli főrabbi, aki a bété fanatikus volt és a hitvilágító fényforrása. Aki mind az ort. hitélet és a megértés apostola volt. És a többi nagyságok, akik elhunytak e periódus alatt, legyen emléktük áldás.

De ez a beszéd nem hangzott el. Ausdem Anzen, aus den Herzen ... Elűrték szem elől, kimentek a szívből? ... Hát hol a zsidó tudat? Hol a megértés? Hol a szeretet? Hol a pi tés? Hát nem gond jár a 80 évből, hogyha — százhuz évig éljenek — ök emlékezőnek, róluk nem fogunk ezelűlani megemlékezni? Mert szemem szemé, akik így elhúdnak felejtett nagy nagyságok, azok legálább annyi érdemelnek meg a „halál-nak” csulolt utókoról, hogy őket is így felejtsek el ... Igen, felejtsek el ...

Egy Rothschild, aki éhezik

Igen sok történelmi anekdota kering a Rothschildok pénzéről, de éhez Rothschildról csak egyetlen fejtézés van, melyet Salm Lejos gróf legújabb harctéri napójában jegyezt fel.

A Rothschild éhezése nem mindennapi esemény, de a világháboru sem volt az és a világháború kellett eljőnie, hogy egy szegény galicziai macosz-sűő ajon tópláhoi a napok óta éhez Rothschildnak.

Ebben a történelmi eseményben, hogy a Rothschildok végig résztvettek a háborúban és a londoni ágából származó Evelyn Rothschild 1917-ben Palesztinában, a törökök ellen vívelt háborúban hőst halált is halt.

Az osztrák magyar hadseregben keltős mőrszénegben szerepeltek a Rothschildok. Nathaniel Meyer, a bécsi báró meg 1894-ben rektant írtak üdölője céljára a hadgyógyintézetium rendelkezésére bocsátotta a Richenau mellett levő, haterleitheni kóspolyt és a hozzá tartozó mezőrséget, amelyet még másfél millió korona kézzépadományával is megajdított. Ez a fejedelmi alapítvány a világháboru roktant írtájának igen nagy áldásává vált ... De Nathaniel báró írtéknek, A bery Salmom bárónak a három fia, Alfonz Meyer és Dániel Jenő mint nyugalmazott századosok

Hull a haja? Korpázik a fejbőre?

Megszünteti a korpázást, megállítja a hajhullást Minden gyógyszerárban és drogueriában kapható!

A zsidók karácsonya és szilvesztere...

A zsidó lapokban, ha böngészünk, sok érdekes dolgot láthatunk. De mielőtt még továbbmennénk, először dicsőítgálnunk kell. Az egyik kategóriába tartoznak a ok a lapok, amelyek nyíltan hirdetik megukat zsidóknak és ennek dacára megjelentek az a hirdetés is a legelérhetőbb nagy oroszági zsidó lapban, amely azt hirdeti, hogy egy újonnan megnyílt pesti kávéházban karácsonytól kezdve, kilőző reggeli kapható, sonkával együtt, ennyi pengőért ... Tudánk még földrajzilag közelebbi lapokról is írt, amely szintén ilyen „diszó” hirdetésekkel közzéte.

A másik kategóriába azok a lapok tartoznak, amelyek „progresszív” újság, vagy a „kisebbségek szósóvája” cím alatt jelennek meg, zsidók írják — zsidóknak és másodszor nagy ünnepeket rendeznek a per excellence keresztény ünnepekből, mint a karácsony vagy a szilveszter. Azt még nem vesszük rossz néven, ha a Kohn és Grün cégek boldog karácsonyi ünnepüket kívánják vendőiknek, a lapok hasábjain, elvégre ez az üzlethez tartozik, de amikor zsidók által rendezett nagy karácsonyi ünnepekről olvasunk, meg szilveszteréről, föl nem csupán csak olvasunk, hanem hallunk is, hogy ill, meg amott milyen jól ünnepelek, akkor eszünkbe jut az az ismeri anekdota, amely úgy szól, hogy a his mesebeli Móriska azt kérdezi apját, amint betétek egy keresztény család szilváján karácsony este, hogy: apuám, a keresztények is ünneplik karácsonyát? ...

Szerencsére ezen a téren mégje észlelhetünk egy kis javulást, a „békéből” viszonyokhoz képest mert akkor még öbben áldoztak ennek a furcsa szüvedőlynek. Most mégsem olyan „pesszimista” a zsidóság, hogy oly sokat legyen át megvalósulnak szokásból, mint régebben. Mindenesetre nem vehetjük rossz néven azokról, akik „hivatalból” gyűlölnék bernéknél, hogyha ezen a majmo-

Talán Hitlernek van igaza?

Mindannyian emlékszünk Hitler kancellár nemrégiben tett ama kijelentésére, amely szerint a zsidóság a világ legbutább népe. Akkor nagyon kikeltünk mi is a „gyanusítás” ellen és érthetetlennek láttuk, mert hiszen eddig pont a „legokosabbnak” tartották bennünket. Mi magunk sem hiszünk egy percig sem, hogy olyan nagyon buták volnánk, pláne nem a „legbutábbak”.

Most, hogy olvassuk a kétszáz család áttérési szándékát Bucurestiben, megfog bennünk egy kicsit a hit, hogy nem a „legbutábbak” vagyunk. Kétszáz vagyonos, intellektuálisan képzett ember, minden kénszer nélkül, elhagyja zsidóságát épen most, amikor maggyőződhetünk már arról, hogy nem lehet emánéknél a zsidóságtól. Hiába tartják ezt keresztülvinni, mégha meg is valósul térvöl, akkor is valami forzó lesz az egész vallás-változtatás. Jellemző arra, hogy maguk az érdekeltek is, mennyire érik a dolog furcsaságát, épen az, hogy kilőző egyházakba akarnak tömörülni és maguk által választott lelkes öcsze alatt a görög keleti egyház hitében üdözölnek. (Talán csak nem Wieder Mechel lenne a lelkészük?!) Új modern marannusok volnának ezek, akiket ugyan senki sem kénszerelt arra, hogy elhagyják zsidóságukat, de a vagyon „konverziósa” egyrészt, a kARRIEREK kárpótlása, másrészt, az a híjőző, amely viszi őket az új és sokatlan vizekre. Sohasem ádunk igazat még a Porunca Vremii-nek, de abban igaza van, amikor azt írja a „késztársokról”, hogy Gyűlöljön az ortodox utárlakodó egyház, nem e ülést, vagy más szempontok vezetik őket, erre a hitgyűűrsára.

Nem is kétséges, hogy az eredményt ebben is mutatkozna, hogy az ötszáz millió vagyonnal bíró nagyiparos kikeresztelkedésnek árt végeredményben a zsidók híreinek meg. A szegény, tehetetlen zsidók, akik hémegpróbálkoznak, hogy az eltűvedt csapatot felissza. A közölg paplaka kínálkozott erre legalkalmasabb pihenőnek. A szoba, az istálló is takeres és így egy lovas, lö is megtalálhatja a megérdemelt nyugalmat. De azután meg sejténa a papot, nem akarta újra megzavarni éjszakai pihenését. Ezért igen megűült, mikor az egyik ház ablakából gyenge lámpfény szűrődött ki. Kopogtatására félték hang felől, majd vezényszavára kinyílt az ajtó. A ház lakója, szegény leányul macosz sűő, majd a nyakába borult, mikor meglátta, hogy a rejtett „moszkálók” helyett, a monarchia újsáje áll előtte. Csekéhamar kőő, tojás és macosz került az asztalra és a gazda végűll megkérte vendőjét, hogy maradjon nála és védje meg a „moszkálóktól”.

Most már csak a lovat kellett elhelyezni és Salm gróf elhatározta, hogy a papot nem nem fogja ugyan felteletti, de az istálló körülfel is igénybe fogja venni. Az istálló ajtaja nyitorgva felnyílt, a szobalámpa fénye rávilágított a homályos helyiség sarjában, egy székben méhen beűgyazott sapadt lakre. Tiszt volt és Salm gróf ráűőn fellémerle eredetársát — Rothschild bárót, Napok óta az a hír volt róla, hogy elesett, vagy elfogták. Járörbe lovagolt, az ellenség elűgta ez

tán ünnekel el mindazokat az akkordokat, amelyek tulajdonképpen a felkapaszkodóknak szólnak.

De végeredményben is, milyen butaság ez a kélszáz család részéről elkövetni, ezt most a XX. század negyedik évtizedének végéig, amikor a legesszimplálabb német zsidóság ellenlő fragédjája szemük előtt járt. Hát nem látat ezek az emberek? Nem érzik, hogy képtelenség kiugrani az embernek saját bőréből és épen úgy képtelenség kiugrani a zsidóságból is. Uj marannusok akarnak lenni? Minek, kinek? Arlanának a zsidóságnak, ártnának maguknak vele. Sok víz kell lefolyjon a Duna déljában, amíg ezek az emberek valóban „beolvadnak”. Legfeljebb amolyan

nyomorék-marannusok lesznek, akiket senki sem fog szeretni. Sem annak az egyháznak hível, ahova beléptek, hogy nincsen e Igaza Hitlernek, amikor onyira buláknak tart bennüket.

De egyet mindenesetre elérték ezzel. Gondolkozni kezdtek, hogy nincsen e Igaza Hitlernek, amikor onyira buláknak tart bennüket. Mert ez a lépés semmi esetre sem megoldás, sem a kélszázaknak, sem a zsidóság többi részének. Nagy butaság ennyre vanknak lenni és nem látni az asszimiláció csődjét. Emberszámba csak akkor vesznek és vehetnek bennüket zsidókat, ha önérekesek vagyunk, már pedig ezekre a bucuerelekre nem lehet a legjobb akaratfall sem mondani, hogy önérekesek volt-nának. Legfeljebb azt, amit Hitler mondott reánk, mindnyájunkra: hogy buták vagyunk.

VI. György angol király és az angol zsidóság.

A tizenhat angol alsóházi képviselő feltett kalappal és a hébernyelvű bibliával kezükben tették le a hűségüket VI. György királyra

Amikor az angol király nő feláll helyéről és odasiet Herz dr. grandrabbihoz, hogy üdvözölje

London. A most trónra került György királyt és Erzsébet királynét a londoni East-End közöli kepcselte már akkor is szívélyes volt, amikor senkilem gondolt arra, hogy valaha is király lesz York hercegeből. Gyakran látogatót el a hercegi pár kézejük és minden zsidó intézmény meghívta át el fogadták. Fővédő néki számos zsidó intézménynek. Iy állandó vendégek voltak a yorki herceg és felesége az „Exelsior Philanthropic Society” hangversenyén, amelynek jövedelmét a White chapel szegény zsidó gyermekek és öregel kapják. Mr. Len Silver, a társaság ilikráti gyakran megához kérte a yorki herceg és részletes jelentést írtetett magának, a szervezet anyagi helyzetéről. Egytben megírték, hogy ez Exelsiornek nagyobb pénzösszege volt szüksége, mert új orvosi rendelőkkel akart felállítani az East End egy zsidó szegény negyedében. A drive-ot, a gyűlést egy nagyszabású hangversennyel kezdték amelyen egy pá-holy ára husz font volt. A herceg husz font helyett, száz fontot küldött. A yorki herceg személyesen is ott volt a koncerten, az angol arisztokrácia tagjaitól körülvéve. Hálából a társaság az új orvosi rendelőt a yorki hercegnő nevére írte el és az East End-i zsidó körházban ott áll a Duchess Of Yorks, Ward.

Az új királynő, mint egy leányóthton védőnköjje. — Hogyan üdvözölte Herz dr. grandrabbit?

Vannak még zsidó intézmények, amelyek munkájában erősen kivieszi részét a hercegi pár. A Hanburg Streeten van egy leányóthton. Ez a legcsökelebb Whitechapellen van. Bradsy Girls Club and Settlement, amely építetavetésán személyesen jelent meg a hercegnő. Ennek megnyitót ünneplést járszított le az a jelenet, amely nagyon népszerűvé tette az új királynőt a londoni zsidóság körében.

A leányóthton nagytérmeben szőnyegekkel bevont emelvény állást és a közepén felállított karosszék volt a yorki hercegnő helye. A hercegnőny leült, körülnézett és a közelközö percben felállott és átstelet az emelvény bal-aldalára.

— Boacsásson meg föltiszteletlenség — mondotta a hercegnőszony a frabbinak, miközben kezét fogott vele. — csak most lát-tam meg, hogy Ön itt áll.

Szókatlan jelenet volt és szókatlan volt az is, ami erre következett. A főrabbi felállott, meghajlotta magát és minden rabbinikus szokás ellenére, leveletle kapuját a hercegnő eléit. A zsidó község meghatottan figyelte a jelenetet. Ettől a pillanattól kezdve a yorki

hercegnő lett a királyi család legnépszerűbb tagja East End zsidói között. De megérezte ezt a rendkívül népszerűséget maga a hercegnő is. Azóta még gyakrabban látogatót el a két zsidó intézmény királyi fővédőnké a londoni zsidó negyedbe. A leányóthtonokat, a girls clubb-okat inspicálta a hercegnő, akinek rendszeres jelentést kellett tenni a Hanbury Street-i othton helyzetéről. Egy ilyen inspekcio alkalmából Lady Astor is elkísérte a hercegnőt. Ezen a bñcsön tartotta Lady Astor azt az emlékezetes beszédét, amelyben rendkívül melegséggel emlékezett meg a zsidó emberbaráti munkájáról és éles támadást intézett az antiszemitizmus ellen. Akkor már Hitler uralom volt Németországban és polikéi körökben megrótták Lady Astort félreérthetetlen és éles megjegyzésért. De a hallgatóság páratlan ünneplésben részesítette Lady Astort és a tapsvihart Erzsébet hercegnő indította meg.

Barátságuk az előkelő zsidó körököz

A londoni Rothschildokhoz hagyományos jóbarátság fűz az új királyi pár. Lord Reading-et a másik előkelő angol zsidó vezerérfít, a lemondott uralkodó mutatta be a yorki hercegi párnak. Lord Reading, mint India alkirálya kísérte végig India úján Edward herceget, és amikor néhány évvel később Lord Reading visszatért Angliába, Edward welsi herceg meghívta leára, ahol bemutatta a yorki hercegnék. A fiatal hercegre mély hatást tett az államférfi, aki ettől a percétől kezdve gyakorta kapott meghívást a yorki hercegi párhoz.

Mosley és a királyi udvar.

Mosley az antiszemitizmus apostola néhány hónappal ezelőt tartott beszédében célzást tett arra, hogy a királyi család közeliébe két zsidónak sikerült be-fészkelnük magát: Lord Rothschild pénzügyi dolgokban informálja a királyt, Lord Reading pedig a yorki herceg politikai tanácsadója. Nem lehet tudni, hogy ezután, mint V. György, milyen kepcselatotat fog fenntartani zsidó köökkel az új király, az bizonyos, hogy az Indiai volt alkirály fiaival igen jó viszonyban van és valószínűleg fenntartja ezeket a jö-vőben is.

Ilyen zsidó kepcselatokkal kezd meg uralkodását a Windsor ház következő királyja, aki a „lárelmetlenül” antiszemitaelenes Edward után, a csendesebb politikát követi, azonban kétségteletlenül abban a hagyományos szellemben, amely Viktória óta különösen irradított az udvarnál, amely sohasem volt zsidó-ellenes. Az angol zsidóság érzi, hogy barátja áll a trónon és a királynő is jól ismeri a zsidókat, ismeri és értékeli.

Amikor trónralépet az új király, Isten-ísztelet volt a londoni zsinagógákban is, régi hagyomány szerint. Dr. Herz főrabbi eblt bizonyára felmerült annak a képek emléke, amikor a yorki hercegnő felkelt székéről és odasietett hozzá, hogy üdvözölje.

Feltett kalappal esküdtek hűséget a királynak, az angol zsidó képviselők.

Az elmu't szombton esküdtek fel az angol képviselőház tagjai az új királynak. A „Times” jelentése szerint, a tizenhat zsidó képviselő feltett kalappal, kezükben a hébernyelvű bibliával, feltették le az esküt VI. György királyra. A Szent James palotába, — ahova a királyi trónralépsé után bevonult — egy Poltizer Ousztáv zsidó városi főlegyezt fogadta az uralkodót . . .

Az angol zsidóság valóban öszintén és áhítattal mondja: God save the King! . . .

Budapestre utazók figyelmébe! Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrásy-ut 43. szám Modern kényelemmel berendezett ragyogó tiszta szobák, folyóvízzel. Kívánatra diétás konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: Friedman Józsefné Kármel-panszó (Andrásy-ut 43) Telefon: 12-59-67. vagy Oradeen özv. Strasser Ignátnő Str. Nicolae Iorga 17 szám alatt.

HIREK

Naptár 5697

Péntek: Teveth 25, jan. 8. Szombat: Teveth 26, jan. 9.

Hell szidra: וְאִמָּהּ נָה חַמְרָא

Szombat kezdete:

Üzlet bezárás 4:44 gyertyagyújtás 4:54 Istenísztelet kezdete 5:05 Szombat befejezése 6:01 Ros Chodes bencsolás, Szerdán, jan. 13 án: Ros Chodes Sevath.

A tel-avivi Toscanini koncert hatalmas sikere

Az a nagy erőfeszítés, amelyet két év óta a palesztinai szimfonikus orchester érdekében kifejtettek, megérlette gyümölcsét. A premier elmúlt. A „főpróbát” kiállta a zenekar. A palesztinai zsidóság bátran állíthatja, hogy páratlan művészi teljesítményt és kulturális feladatot végzett, amikor megfelelő anyagokat és keretet nyújtott Huberman Bronislávnak ahöz, hogy megteremtse a nagy zenekart. December 17 én érkeztek meg egy repülőgépen Arturo Toscanini, a világhírű dirigens és Huberman Bronisláv, Toscaninit tel-avivi érkezésekor rendkívül meleg fogadtatásban részesítették. Tel Benjamin városrészben volt ki lakást, ahol egy utcát elneveztek róla.

Toscaninnek a megnyitót előadás előtt alkalma volt az országból egyes s mást meg-nézni. Hubermanmal együtt megnézték néhány kolonistát és a tel-avivi kitöltő építkezést munkálátit. December 22-én megnézte a Velen-csatorna kalmár héber előadását és az előadás után kijelentette, hogy kitörölthetetlen emléket hagyott szívében mindez, amit Palesztinában látott. December 23 án Sir Arthur Wauchope fő kormányzóval volt magánkihallgatásán.

Az első elő-dás december 28 án volt a tel-avivi Messe épületben, amely művészi és társadalmi esemény volt. Hetekkel előbb szót kopkodták a jegyeket. Hát ezet főnyit hallgatóság töltötte meg a Levantel Vászár nagy-csarnokát. Jelen volt a fő kormányzó és az egész kormányzóház. 40 jegyet vásároltak maguknak. Öröslt ünneplésben részesítették Toscaninit és Huberman-t. A község estélyi ruhákban volt.

A szentiföldi zsidósága nevében babérkoszorút nyújtottak át Toscaninának, aki ezen a napon töltötte be 70 éves születésnapját.

Az előadás végén Toscanini kijelentette a község előtt, hogy a legnagyobb elragadtatással látja azt a csodálatos fejlődést, amely Palesztina keresztülmegy. Együttérez a zsidósággal és a zsidó ügyben vetett bizalmának adott kifejezést. Egész Palesztina Toscanini személyiségének varázsa alatt áll és a lapok is hasábkokan át méltalják a zenekar kulturális jelentőségét.

— A krakkói hitközségbe is ideiglenes bizottságot neveztek ki. Krakkó. Arra tekintettel, hogy a krakkói és podgorzei hitközségek egyesültek, a krakkói hitközség vezetősége feloszlottnak jelentette ki magát. Egy ideiglenes bizottságot neveztek ki, amelyben három clonistát is bevettek. Elvi okokból a clonisták elfutasították a kinevezést.

Perzsaszőnyegeket, gyapufonalakat bizalommal Schulhof Emilné-től vegyen ORIENT Szővőiskola Oradea Str. Ep. Clorogariu 14. Szakszerű szőnyeggyártás! Állandó tanfolyam!

Lapunk e heti száma a közbeeső nyomdai munkesünetre való tekintettel jelenik meg csak 8 oldalon

— De la Roque ezredes beszéde az antiszemitizmusról. Paris. A Tűkereslesek feloszlott társaságának vezére, aki jelenleg a szocialis párt elnöke: la Roque ezredes Strassborghban nagy beszédet tartott, amelyben az antiszemitizmus kérdésére is kitért. Mozgalma sohasem volt és nem is lesz antiszemita. Számos háboruban résztvett zsidó katoná is tagja a mozgalomnak. De la Roque ezredes épen a napokban választották meg újabb öt évre pártja vezérének. Mértékadó párti zsidó körök szerint, az ezredes pártjának nem minden részre osztja a vezér zsidó kérdésben elfoglalt álláspontjának nézetét, főleg Algírban nem ahol a szocialis párt az antiszemitizmus főlegbő irányítója.

— Zsidó tiszték párbajra hívták ki az antiszemita lengyel képviselőt. Varsó. Budzinsky képviselő a sejt a egyik legutóbbi ülésén rendkívül éles támadást intézett a zsidók ellen. Különösen megsértette azoknak a zsidóknak emlékét, akik a szovjet-orosz lengyel háboruban elestek a fronton. Ezért a lengyel hadsereg néhány zsidó tisztje párbajra hívta ki a képviselőt. A zsidó tiszték kijelentették, hogy Budzinsky, aki szintén tiszt volt a hadseregben, azaz, hogy az elesett hősokeket megsértette, az élt katonákat is provokálta. De nem csak az aktív zsidó tiszték között váltott ki nagy felháborodást a beszéd, hanem a zsidó volt frontharcosok szívessége is tiltakozó táviratot küldött Rydz Smigly marsallnak, amelyben a lengyel hadsereg zsidó tagjai ellen intézett méltatlan támadásnak minősítik a beszédet és elgátlott kérik, azok nevében, akik a háza védelemében elestek. Érdekes még, hogy Budzinsky képviselői zsidó szövazatok segítségére választották meg és megválasztása előtt éleshangu nyilatkozatban ellátta az antiszemitizmust.

— Orth. 25 éves fiatalember, ki 400.000 lei vagyonnal bír, rábál venne 500 ezer lei vagyonnal rendelkező leányt. Jafát Teor elengedhetetlen, leveleket a kiadóba kérek.

— Az angol zsidók újabb hódoló nyilatkozata az új királyi párnak. London. A „Board of Deputies” of British Jews december 20 ki ülésén a következő tartalmú hódoló firtatot fogadta el egyhangulag és intézte VII György királyhoz és Elisabeth királynőhöz. „A Board of Deputies és az Anglo Jewish Assosiation, mint a brit zsidóság képviselői legőszintébb aliatvalói hódolatukat töl-mácsolják Öfelsége a király és a királyné trónralépsése alkalmából”.

— Baia Mare megnyit a HOTEL-TRANSILVANIA (állomással szemben), hol kényelmes szobák kaphatók. Utazóknak engedélym.

— Meir Grossman nem jelenhet meg a királyi bizottság előtt. Jeruzsalem. A zsidó távirati iroda jelentése szerint, a clonista executive közölte Meir Grossmannal, a zsidó állampárt vezetőjével, hogy nem enged meg neki, hogy megjelenjék a királyi bizottság előtt. Az indokolás erre vonatkozólag mindössze annyit, hogy clonista szervezet integráns része a zsidó állampárt; és felléte-nél alá kell vesse magát a határozatnak. Meir Grossman kijelentette, hogy alávell magát a határozatnak.

— 32 éves, 100.000 lei havi jövedelmet hajtó üzem tulajdonosa feleségül venne egy hozzávaló urileányt 150.000 lei hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságkötveillő iroda, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

— Halálozás. Traukó hírelenségeel hunyt el a napokban Löwy Vilmos oradeai kereskedő nyolcven éves korában. Az elhunyt nagyon jókeralu, derék zsidó ember volt, aki fiatalabb korában tevényt részt vett az orth. izr. hitközség gazdasági intézésében és számos zsidó karitatív intézmény vezetésében. Löwy Vilmost szoros rokoni kepcsek firták az oradeai Munk és Schöberger családokhoz és sógora volt az európai hírá Dr. Munkácsi Bernát budapesti zsidó tudósnak. Halálát feleségén kívül, kirerjedi rokonég gyászolja.

Rádiótulajdonosok!

A téli örömk zavartalan élvezetéhez hozzátartozik a kifogástalanul működő rádió is. Ne mulassza el tehát Őa is rádióját a szenzációs teljesítményű

„DURA -- OPTIMA” Fűtőelemekkel

melyek az akkumulátor helyettesítik, sürgősen felszerelni. Ezen fűtőelemeket nem kell soha utámatólni, sem gázzal, sem árammal, vagy egyébként kezelni és így sok költséget és bosszúságot takarít meg. A bekapcsolásuktól teljes kimerültségig állandó és egyenletes fűtőáramot szolgáltatnak és zavartalan vélelt biztosítanak. Teljesítmőképességük oly magas, ami az elemgyártás terén eddig ismeretlen volt. Kiválóan alkalmas minden fajta villamos készülékeknek, melyek nagy terhelést igényelnek. A nagyszámú fogyasztó, akik ezen elemeket már hónapok óta használják, legnagyobb megelégedéstket fejezték ki. Minden viszontárusítónál kapható, technikai felvilágosításokkal rendelkezésre áll a

DURA-MŰVEK R. T. Timișoara.

— 30 éves, szép külsejű és havi 8000 lei kereső keresetdelm utató életpárt keres 250 000 lei hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságkötveillő iroda, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

— Sirkövet állítottak ki. Reiter Mór volt sátmari hitközségi elnöknek. Salmar. Egy évvel ezelőt hunyt el id. Reiter Mór fakeskedő, a Kishrielninzer elnöke, volt orth. hitközségi elnök, és a város vezető comista Interimarenek tagja. Nagyon szép márvány síremléket állítottak sírhanljára és az avatási ünnepségen a társadalom minden rétege résztvett. Soken ismerék, szerették és becsülték id. Reiter Mór-t. A sirköavatási ünnepegen képviseltették magukat azok az intézmények, amelyeknek patrónusa volt az elhunyt. A sírnál Friedman Adolf és Rosenberg Márton rabbik beszéltek akik kiemelték az elhunyt kiváló érdemeit és a zsidóságban írt való lelkes rajongását. A család nevében id. Dr. Borzida Lajos mondott megható és szívhez szóló beszédet. Wid József gyászénekével ért véget a megható gyász ünnepség.

— Férjhez adnám leányomat, vallásos fiatalemberhez. Hozomány 160.000 lei. Leveleket „Jugoslavia” jelligere a kiadóba kérek.

— Incidens Ungváron egy 12 éves kántor miatt. Uzhhorod. Az elmúlt chanuka-kor a templomban egy 13 éves „csodabénaekes”, akarta produkálni magát, amelyet erősen reklamtiroztak is. Az utolsó percben az uzhorodi kántor beilloitja a kis kántor szereplését, azon a címen, hogy nem lehet „koncertet” rendezni a templomban, ahol belépődjákat szednek. A vélemények az ügyben különbözők. Vannak akik azt állítják, hogyha lehet pénzért kegyeszerket árulni a templomokban, meg a klauzokban pálinkát, akkor szabadjon egy szegény anyeknek pénért néhány egyházi dall is énekelni. Mások viszont mint az ortodox tradíciókkal ellenkezőli, örvendnek a beállításnak.

Ha Brasovba jön és jól akar étkezni, úgy okvetlenül keresse fel a Kahán orth. kóser vendéglőt, a Strada Voevod Mihai 13, et. II. szám alatt.

Az ardeali zsidók találkozáshelye! Megnyit BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme BUCUREȘTI, Str. Lipscaui 7. Socec hátagóútt, Postavámmal szemben. Eisörangú eredélyi konyha

Állampolgársági revízió

írta: Dr. Kisin Miksa ügyvéd, Cluj.

Hontalankok, akiket állandóan egyik határról, a másikra "labdázna" át.

Az antiszemita gárdák "blanketta" felebezéssel folytan ezen és ezen veszítették el tehát az állampolgárságukat. De ezzel, hogy a listákból ki kitérültek őket, még nem nyerték el semmiféle más állam polgárságot. Ezek hontalankok lettek. A levegőben maradtak. Jellemző ezeknek a szerencsétleneknek a helyzetére, hogy amikor a határrendőrség őket átár Magyarországra, átár Csehszlovákiára felé át akarta terelni a határon, a magyarországi, vagy a csehszlovákiai határrendőrség nem fogadta el őket, visszautasította. V. I. ak olvassuk is, akiket éjjel lettek át a határon, tehát nem adták át őket az illetékes határrendőrségnek, — de már másnap a túlsó oldalról visszahozták őket, vagy visszaérgettek. Így lebázták ezekkel a szerencsétlenekkel, akik heteket töltöttek el a szomszédok között, amíg végül a hatóságok is belátják, hogy nem lehet őket az idek végsőleg a fogházban tartani és újra szabadon engedték. De az állampolgársági helyzetük nem lett rendezve.

Pedig az 1924 évi február 24-i törvény, valamint ennek 1924. április 17-én kelt rendeletével 63 § a generálisan rendezte ezek helyzetét is, amiótan kimondta, hogy mindazok, akik nem lettek a törvényi állampolgársági listákba felvéve, azok a törvény 7 §-a után, tehát csak naturalizáció útján kerülhetnek a felvételre.

Jóllehet naturalizációt csak idegen állampolgár kérhet az ott iri feltételek esetén, — mégis azt kell mondni, hogy azok is beleesnek ebbe a kategóriába abban a pillanatban, amikor a már elnyert állampolgárságukat bíróság megjelölt fozsítva. Ez alól ugyan kivétel tesz a rendelkezés azokra nézve, akik az országban idegen nem voltak idehaza. Ezek bármikor kérhetik az illetékes községi előjáróságól az utólag való felvételt, illetve Certificatol és ha a községi előjáróság a kérelmet elutasítja, ugy 40 nap után újratölthetik a kérelmet az illetékes Tribunalhoz, amely felé kell eltan recurrusl tehát eltan a Cassatióhoz 20 nap után az ítélet kihirdetése óta számítva.

Az állampolgárság különböző, csoportjai.

Ennek a jogi jelentőségét és értéket mind jért ki fogom mutatni, de előbb még meg kell említenem, hogy azok p-dia, akik, nem láttak hom a országban, de a törvény és a rendelet 2 §. 4 és 5 k-ben rendelkezést szenteltek nekik a román állampolgársághoz, ezek közzeltek a helygymintsterumba fellet a kérelmeket benyújtják az összes igazoló iratokat együtt és ha a kérelmes teljesítése indokolt volt, az állampolgársági bizonyítványt a Belygymintsterumba állította ki részükre. Meg kell tehát különböztetni a különböző csoportokat:

1. Akiket felvettek a törvényi listákba.
2. Akiket nem vettek fel a listába, elutasították a kérelmeiket.
3. Akiket utólag a felsőbb bírói hatóságok határozattal alapján törölték a listákból.
4. Akiket egyenesen a Belygymintsterumból vettek fel a listákba, mert az ősszelrekor nem láttak az országban, hanem először a listákba voltak felvéve.
5. Akiknek az állandó tartózkodási helyük benn az országban volt, csak ép az ősszelrekor voltak itélal, vagy más ok miatt nem tudtak jelentkezni az illetékes hatóságok előtt.
6. Külön csoportba tartoznak azok, akik az állampolgárságukat a naturalizáció útján kérvényezték meg és nyerték el.

Minden csoportot köztük külön helyrebe juttattak a 2 k és 3 k pont alatt, mert ezek vagy kimerültek, vagy törölték a listákból. De az 1929 március 5-én kelt 14284-es számú helygymintsteri körrendelet

Epilepsziában szenvedők

A világhírű amerikai „DONNHEE” a bécsi Wagner-Jauregg klinika véleménye szerint az epilepszia összes olyan esetében is használható minden más kezelés eredménytelen maradt.

Postán 200.— lei utánvétellel megrendelhető: Császár gyógyszerár, Bucureşti, Calea Victoriei 124.

mondva az az elv, hogy aki pedig jogot formál a román állampolgársághoz, annak ehhoz a községi előjárósághoz kell fordulnia, ahol született, vagy ahol illetékes ívet akar neki megadni, akár szüleinél.

Naturalizáció a sérelmek orvoslására. Két év óta tehát a Cassia fenti határozata folytán, a törvény 67 §-nak szűkebb értelmezés alapján az egyedül új: a naturalizáció a sérelmek orvoslására.

Viszont a törvény 7 §-a kimondja: „naturalizációs este indítványt szí nem utólag naturalizációs útján szerzett román állampolgárságot elis lehet vonni bizonyos esetekben. Román állampolgárait nem lehet elvonni az állampolgárságot, nem lehet kiutasítani az országból egyik esetben sem több a három esetből, amelyekre a 36 k § felsorol.

Az itt felsoroltak dacára mégis azt kell mondjam, hogy mindezen esetekben, amelyben valaki már fel volt véve az állampolgársági listába, de onnan utólag törölték, a megoldás formája, hogy újra kell térni az illetékes előjáróság előtt a felvételt és ha elutasítják, ugy felebezéssel kell élnen az illetékes Tribunalhoz, amely minden esetben szabadon bírálja el a bizonyítékokat, hogy a kérelmezőnek megvan-e a joga az állampolgársághoz — vagy sem?!

De az a revízió, amit a kormány most akar megfejteni az antiszemita pártok nyomása alatt, nem az jogi célozni, hogy végre rendet teremtsen ezekben a kérdésekben. Nem igazságot akar teremteni a hontalankokká váltakkal szemben, hanem újra contradictorius eljárás nélkül, a megjelölt Cassia akarta bírt a felülvizsgálatot, vagy egy bírósági Comisióra. Ez az eljárás törvénytelen. Igen joga még a miniszternek sincsen. Egy ilyen rendelkezés alkotmányellenes jogszabály lenne az összes listák, de ha ugy találok, hogy valaki csatlakozott utólag a listába, ugy a doezárt át kell tenni az ügyességre és ott fognak eljárást indítani a család elkövetői ellen.

Viszont, ha a miniszter rendezni akarja a törvény hiányosságát folytán a sok hontalankokká vált szerencsétlenek a helyzetét, — adjon erre alkalmat azzal, hogy nevezzen ki minden vármegyére székhelyére egy Comisiót, amely egy bírósági bíróság elnöke alatt működjen és adjon alkalmat mindazoknak az állampolgársági joguknak elnyerésére, illetve az igazolására, akiknek megvan ehhez a jogosultságuk, de ezt a jogukat elvesztették, vagy nem tudták érvényesíteni kellő időben. Ez volna az igazság és nem az az újja az orvoslásnak, amelyet a Pamil Selcaru vezetése alatt álló parlament csoport kezdeményezett, mert arról a törvényjavaslatról ki fogom mutatni, hogy alkotmányellenes dispoziókat tartalmaz. De arról legközelebb.

Tehát oda jutottunk, hogy a listából töröltöket nem lehet törölteni felvételt, nem lehet az igazságtalanságot reparálni, jóllehet a helygymintsteri 14284 din 5 Marle 1929 sz. rendeletével ezeket a kiadó sérelmeket reparálni óhajtja. De nem lehet végrehajtani a 3585 din 3 Noemvrie 1926 sz. Decret Regal rendelkezését sem, mert ebben nagyon ki van

Az erdeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucurestiben

KATZ orth. kóser restaurant

Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet.

Gyermeke iskolába jár?

Gondoljon egészségére!

Lássa el **SENLASLO** (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal **DENTONAL** fogpasztával Üdít — Fehérit — Fertőtlenít

Antiszemita beszédek és a miniszterelnök válasza

Minzberg képviselő önérzetese felszólalására

Varsó. A varsói sejm ülésén újabb zsidóellenes beszédek hangzottak el. Budzinsky képviselő azt reklámolja éles zsidóellenes beszédében, hogy zsidókat neveznek ki külföldi diplomáciai állásokba. Olyanokat is említi közben, akik már régen kikeresztelkedtek, de zsidók voltak. Ezután azokat az újságrókat sorolta fel, akik külföldön a lengyel kormány szolgálatában állnak. I. y említtette Dr. Litauer, aki a lengyel távtrali ügyekért londoni tudósítója, meg Florian Sokolownek fiát, aki a „Gazeta Pol-ky” hivatalos lapnak londoni tudósítója. Végül a zsidóknak az iparból és kereskedelemről való kizárását követelte.

Leib Minzberg, agudista képviselő szólt fel ezután. A miniszterelnökhez fordult, aki végig hallgatta a zsidóellenes kirohanást és azt kérdezte tőle, hogy mikor lesz már vége Lengyelországban a zsidóellenes kifakadásoknak? A szónok azt mondta, hogy a miniszterelnöknek tudni kellene mint orvosnak, hogy könnyebb egy betegség megelőzni, mint gyógyítani. Minzberg ezután a január 1-én életbe lépő vágotást megszorításokról szóló és kijelenti, hogy 20,000 zsidó vesztette el ezáltal az életét, azután meg kijelenti, hogy a zsidóknak nincs kenyere és terhére vannak az országának.

Minzberg képviselő alkalmat adott arra, hogy antiszemita képviselők zsidóellenes kijelentésekre ragadtassák magukat. Egy posent képviselő megjegyezte, hogyha ott mondta volna el ezt a beszédet Minzberg képviselő, akkor Minzberg nem került volna ki élve a teremből, ahol a beszédet elmondotta.

Ezután Dr. Slawoj Skladchowsky miniszterelnök állt fel szólásra a mindenekelőtt kijelentette, hogy a lengyelországi nemzetiségek teljesen egyenlőek és mint minden országban, ahol nemzetiségek is vannak, megérintés kell honoljon közöttük. Budzinsky képviselő beszédére csak az a válasza, hogy egy ország minden polgárának szolgálatot igénybe kell venni, akik hasznára lehet az országnak, anélkül, hogy az illetők nemzetisége vagy vallása iránt érdeklődjenek. Minzberg képviselőnek az a válasza — mondotta a miniszterelnök — hogy a zsidók békés életet is meg kell adni a szükséges alapot. Aki részvesz a kilengésekben, azt feltétlenül megbüntetjük. A kormány nem csupán büntetéssel, hanem megfelelő előzetes intézkedésekkel igyekszik elejét venni a kilengéseknek. Összintén és becsületesen gondoltam mindazt, amit mondtam.

KÖZÉLET

Chanukka-ünnepélyek Orsován. Orsova zsidóság két nagy szabású chanukka-ünnepélyt rendezett és mindkettő a legnagyobb siker jegyében folyt le. Fej 6 hó 13-án szombat este a hítközseg díszes tanácskozásán a Wizo csoport előtti a Makkabeusok emlétként. Dr. Mloc Dóra szerkesztésében Eleven újságot jelentettek meg, Dr. Mloc Dóra az Eleven újság céljait ismertette, a zsidóság szomorú helyzetét vázolta és a Wizo feladatait körvonalozta meg felkészültséggel. Löwenkopf Kálmán rabbi az erdejszerte ismert publicista vezércikkében, a zsidóság különböző rétegeit mutatta be éles meglátással. Reicher Margit a Wizo csoport elnökszónója erdei élményeiről beszélt, majd leányának, Krendelenek, aki a néhai iskola nagy reményekre jogosító növendéke, leveleiből olvasott fel felejtéltelen részleteket. Löwenkopf Kálmáné a KKL rovatot vezette és az alap különböző bevétel forrásait ismertette. Guttman Lajosné híreket olvasott fel. Megemlékezett a tel avivi kikötőről, erdei és világhírdősekről, nagyáttelkiséssel. Wall Szidonia a gyermekrovatot látta el, sok jó tanácsot adva a gyermeknevelés terén a zsidó anyáknak. Vas Szerén az irodalmi rovatot vezette nagy tehetséggel, majd Giszka János „A Messias heroldja” című kölleményét szavalta el művészi készséggel. A diavatról Spiller Baba beszélt hozzáértéssel, bájos humorral. Glück Józsefné a közgazdasági ismertette szakszerűen és ebbe a különben komoly rovalban is sok egyéni derült vitt bele. Wittenberger Árpádné a reklámokkal kacagta meg a közönséget. Az apróhirdetéseket Schreiber Sándorné füzerezte sok szellemességgel. — Vasárnap délután a tanulmányosság ünnepére gádzd műsor keretében a Makkabeusok emlékéit. A Mincha ima, a gyertyagyújtás és a Prerau Lili német prólógusa után, Reicher Mirjam gimnázium tanuló héberül ismertette a hajdani csoda történetét. Well Erna héber, Telchner Gyuri, Held Margit, Szilágyi Pista, Schreiber Olga román, Berkovits Poldi, Reicher Józsa magyar verseket szavaltak, mindnyájan rengeteg tapsot aratva, Brauer Sári egy kedves chanukely történetet mondott el románul. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja a Löwenkopf

Az ember szívesebben egészséges és gazdag, mint szegény és beteg...

ezzel az aranygözzel kezd levelet Dr. B. M. Brasovi földbírókos. Majd így folytatja: „Nem megvolt az előfeltétele annak, hogy teljesüljön ez a közhelyszerű igazság és ha az általam jelenleg használt „Gastro D” gyógyszer 10 évvel ezelőtti feltalálók volna, egészségben és jólétben telt volna el eddigi életem is. Tíz évig szenvedtem gyomor és bélgyógyászok, az utolsó években már mindent kihalnyt m. 16 kgr ot fogytam, a szenvedés ugy megöregített, hogy 34 évem dacára 50 évesnek néztem ki. Apamtól örökölt szep vegyonom majdnem ráment kizöld betegségem kezelésére. Már felhagytam minden reményem, mikor egy barátom felhívta figyelmemet az amerikai gyógyszeriparból készült „Gastro D” gyógyszerre, amitől én is meggyógyult. Most — 3 hónapja kezelés után — örömem közlöm, hogy teljesen meggyógyultam, ingerlékenységem megszűnt, visszanyertem munkaképességemet és ezzel családi boldogságom is újra visszalért.

„Gastro D.” kapható az ország minden gyógyszerüzében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerüzében Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A satumarei Mizrachi ifjúság az elmulthat években nyereséges sikerült propaganda tevékenységét rendezte.

A megnyílt beszédet Ordenitch Viktor tartotta, majd Hartmann Ch. román nyelvű ismertető előadását követte. Ezután Kohn Jecchak szepzen felépített beszédében a Mizrachi palesztinai munkájáról és célkitűzéseiről tartott előadást. A rendezvény a Hatikoa hangjait mellett ért véget.

Jótekonycélu teadélután Csapon.

Ph. Mgr. Bernáth Sándorné és édesanyja, Perlstein Józsefné kezdeményezésére sikerült Csapon egy jótekonycélu Cion-teadélután keretében a csap zsidó társadalom színe javát összehozni. Ing. Stotter Leo pár szavas beszédben üdvözölte a házlazszonejt és édes anyját valamint a megjelenteket, gratulálta a neagsikerült teadélutánhoz. Hangsúlyozta, hogy a Bernáth család rengetegét áradozott eddig is a cionizmus érdekében. Felkérte a megjelent hölgyeket, hogy Bernáth Sándorné példáját követve támogassák a jótékonycélu érdekében a teadélutánokat. Dr. Hoffmann Dezsőné mindjárt elvállalta a második és Ing. Stotter Leoné a harmadik teadélután megrendezését és természetesen még számosan fogják követni. A tea jóvedelme a Kerentelhaj Maghit akciójára megy.

Palesztinai zsidó kommunisták a spanyol népfronton

Jeruzsálemből jelentik: Több zsidó kommunista, akiket az angol kormány zsidóellenes uszítások miatt bebörtönöztek, e napokban levelet kaptak Spanyolországból, melyben értesítik őket, hogy mintegy 60 palesztinai zsidó kommunista, akiket letartottak Palesztinából, belépett a spanyol népfronton milliába és már több ütközetben vett részt. A levélben közlik, hogy Jakobi, a palesztinai kommunisták vezére, egy Madrid ellen intézett repülőgépmadás következtében súlyosan megsebesült. A Madrid körül harcok elvárásak levele annyira hatott a bebörtönzött palesztinai zsidó kommunistákra, hogy valamennyien memorindumot intéztek a rendőrséghez, küldték ki őket az országból, hogy a spanyol milicia oldalán arcolhassanak.

Házasság. Bernfeld Miksa novözényki (Érsekújvár) textilnagykereskedő leánya, Anko és Stern József oradeai (Oporofu) kereskedő f. hó 13-án szerdán (ros chodes) délután 1 órakor Pöstyénben tartják esküvőjüket. (M. k. é. h.)

